

Marijana Tomelić-Ćurlin
Nikica Mihaljević
Split

ROMANSKI JEZIČNI UTJECAJ U TERMINOLOGIJI KUĆE U ŽUPI NA POLUOTOKU PELJEŠCU

UDK: 811.163.42'373:64 (497.5 Pelješac)

Rukopis primljen za tisak 10. 07. 2007.

Izvorni znanstveni članak

Original scientific paper

Recenzenti: Vladimir Skračić i Goran Filipi

Romanski jezični utjecaji u središnjem dijelu poluotoka Pelješa u ovom se radu razmatraju na temelju leksičke građe, ali i govornih primjera iz triju mjesta, Kune, Pijavičina i Potomja. Rad prezentira leksičku građu koja tumači terminologiju kuće na poluotoku Pelješcu.

Ključne riječi: *poluotok Pelješac, dijalekt, rječničko blago*

1. Uvod

Hrvatski je jezik jedna kompleksna lingvistička pojava čiji povijesni razvoj već dugo vremena plijeni pažnju. Od izuzetne je važnosti tako i pitanje kontakta hrvatskoga jezika s drugim jezicima. Naime, ono što zanima mnoge, odgovor je na pitanje koji su jezični elementi, kada i iz kojega jezika kao posljedica dodira ušli u sustav hrvatskoga jezika (Vulić, 2002 : 445).

Upravo su u tom smislu za povijest hrvatskoga književnoga jezika značajni i romanski jezični utjecaji.

U starijim se stoljećima područje poluotoka Pelješa nazivalo Stonski Rat (lat. *Puncta Stagni*, a tal. *Ponta di Stagno*), a ime Pelisac koristilo se samo za nekoliko mjesta: Kućište, Viganj, Nakovanu, Orebić i Vručicu. Kasnije je naziv Pelješac prihvaćen kao ime za čitav poluotok (Bjelovučić, 1921 : 5).

Riječ je o drugom po veličini hrvatskome poluotoku, smještenom u južnoj Dalmaciji. Zbog svojega jedinstvenog i povoljnog položaja (sa sjeveroistočne strane su Neretvanski i Malostonski zaljev koje Pelješčani nazivaju *Malim morem* te Pelješki i Mljetski kanal na jugozapadu i jugu koji čine *Veliko more*) poluotok se često nalazio u središtu brojnih političkih događaja i prilika¹ što je pogodovalo posebnom razvoju poluotoka na cjelokupnoj povijesnoj okomici.

Što se tiče jezičnoga istraživanja poluotoka, začuđuje činjenica da se radi o slabo istraženom području. To se odnosi i na romanske jezične činjenice koje zatječemo na ovome prostoru.

2. Romanski jezični utjecaj²

J. Lisac kaže: “Hrvati su se već od praslavenskoga doba sretali s nizom naroda i s nizom jezika, pri čemu su ubrzo nakon doseljenja primili izraziti neslavenski utjecaj... Bio je to dodir Hrvata, gledamo li ih kao cjelinu, s nizom naroda i nizom jezika, pri čemu je bila bitna znatna romaniziranost starosjedilačkoga stanovništva.... Svi ti utjecaji (...) sudjelovali su u oblikovanju hrvatskoga jezika, pa i hrvatskih dijalekatskih idioma” (2003b : 29).

Zanemarivanje poluotoka od strane lingvista romanista može se djelomično pojasniti činjenicom da je poluotok Pelješac vrlo rano bio prožet slavenskim elementom (Matković, 1995 : 8). “Na poluotoku, štoviše, nisu postojala naselja gradskoga tipa, koja su inače glavni čimbenik očuvanja predslavenskog romanskog jezika³ – substrata koji su Slaveni u svom dolasku na Mediteran zatekli duž jadranske obale” (Matković, 1995 : 8).

Stanovništvo koje Slaveni zatječu na Jadranu većinom je romanizirano. Jedan od jezika kojim je govorilo romansko stanovništvo prije dolaska Slavena bio je dalmatski.⁴

Riječ je o “ukupnosti autohtonih romanskih varijeteta koji su se u srednjem vijeku govorili u nekim dalmatinskim gradovima”⁵ (Muljačić, 1999 : 3).

Potrebno je spomenuti i predmletački romanski dijalekt u Dubrovniku poznat kao raguzejski dijalekt.⁶ Riječ je o južnom romanskom dijalektu koji se u Dubrovniku održao sve do kraja 15. stoljeća. Nakon dolaska Slavena autohtoni dubrovački Romani s njima ostvaruju pojedine trgovačke veze pa je ovaj prostor obilježen suživotom dviju jezičnih zajednica. Razdoblje od 12. do 15. stoljeća obilježeno je i jačanjem Venecije; mletačka je

¹ Vidi o tome: Bjelovučić, N. Z. (1921). Povijest poluotoka Rata (Pelješca) sa dijelovima povijesti Zahumlja i Dubrovačke republike. Split: Leonova tiskara.

² Problematikom romanskoga jezičnoga utjecaja bavili su se Gačić, 1979; Garersdorfer, 1979; Matković, 1995; Nigoević, 2005...

³ U Dubrovniku se romanski govor održao sve do kraja 15. st., a na Krku sve do 1898. kada umire i posljednji govornik veljškoga, jednoga sjevernoga romanskoga dijalekta (Matković, 1995 : 8).

⁴ Za vrijeme rimskih osvajanja na istočnojadransku obalu prodire jezik, kultura i civilizacija Latina. Tijekom stoljeća latinski jezik, tzv. vulgarni latinitet doživljava promjene što dovodi do nastanaka zasebnih romanskih jezika, tj. neolatinskih idioma (Vulić, 2002 : 445). Proučavanjem dalmatskoga bavili su se mnogi. Vidi o tome: Vulić, 2002 : 450-453.

⁵ Riječ je o sljedećim gradovima: Krku, Osoru, Rabu, Zadru, Trogiru, Splitu, Dubrovniku, Kotoru, Budvi, Ulcinju i Baru (Vulić, 2002 : 447).

⁶ Ime je nastalo po naselju *Ragusium* koje stanovništvo gradi nakon rušenja *Epidaura* (Vulić, 2002 : 446).

vladavina ostavila traga na ovome području pa je onda i utjecaj mletačkoga kao jednoga romanskoga sloja također nezaobilazan.

Budući da je to vrijeme kada počinju pojedine kulturne veze Dubrovnika s Firencom i Rimom, bitan je i talijanski književni utjecaj (Matković, 1995 : 10).

Pod pojmom romanizam podrazumijeva se svaka jezična činjenica koja je u pojedini jezik (dijalekt) ušla izravno iz nekog od romanskih jezika ili dijalekata (Gačić, 1979 : 4).⁷

Kada se govori o romanskim jezičnim slojevima, upozorava se na postojanje starijih i novijih slojeva posuđenica. Među starije slojeve spadaju balkansko-latinski, dalmatski i dalmatinsko-mletački sloj, dok se u novije slojeve ubrajaju mletački, tršćanski te talijanski standardni jezik (Nigoević, 2005 : 5).

3. Metodološke napomene

Terenska istraživanja na poluotoku Pelješcu provedena su 2002. i 2003. godine. Posebna je pažnja bila posvećena središnjem dijelu poluotoka, i to mjestima **Kuni (KU)**, **Pijavičinu (PI)** i **Potomju (PO)**. Za primjere uzete iz tih govora uvedene su posebne oznake.

Analiza istraživanja provedena je u dvije faze:

- a) prikupljanje materijala i definiranje korpusa;
- b) izdvajanje pojedinih leksema.

Tekstovi, koji čine istraživački korpus, mogu poslužiti i za jezične analize na drugim razinama (fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj, leksičkoj).

4. Prikupljanje materijala

Kao građa za ovaj rad poslužila je rukopisna ostavština g. Vlada Surjana (rođ. 1922.), pravoga *Pijavjanina*. Riječ je o različitim spisima, zapisima šala, poslovicama, vjerovanjima te brojnim opisima običaja. Želeći saznati značenja pojedinih leksema, obratile smo se *Pijavki* (Rini Tomelić, rođ. 1949.), *Kunovjaninu* (Mihajlu Tomeliću, rođ. 1944.) te *Potomjanima* (Mariji Violić Matuško, rođ. 1940., i Antunu Violiću Matušku, rođ. 1930.) koji su nam pomogli u određivanju značenja tih leksema. Na temelju njihova kazivanja bilježeni su i naglasci.

Građa je proširena odgovorima ispitanika koji su pokazali izrazito veliko zanimanje za temu. Sa svakim od ispitanika snimljeno je po nekoliko sati razgovora pa je tako svaka natuknica potvrđena i primjerom. U radu se nije koristio unaprijed pripremljen upitnik zbog same prirode građe.

Prema tome, materijal je prikupljen:

1. izdvajanjem pojedinih leksema iz rukopisne građe;
2. bilježenjem nevezanog razgovora izvornih govornika;
3. snimanjem govora izvornih govornika.

⁷ Kao primjeri se navode leksemi kao *banak*, *tovalja*, *barufa* koji u hrvatskome jeziku predstavljaju romanizme iako su u talijanski jezik došli preko germanskoga (Gačić, 1979 :4).

5. Definiranje korpusa

Istraživanje je trebalo obuhvatiti dva dijela. Prvotna je zamisao istraživanja bila ispisati sve lekseme koji su vezani za terminologiju kuće. Prvi se dio trebao odnositi na navođenje osnovnih dijelova kuće, a drugi na definiranje pokućstva. Od navedene se zamisli moralo odustati jer je precizno nabranje pokućstva i njegovo definiranje oduzimalo previše vremena pa je taj dio ispitivanja ostavljen kao tema nekoga drugoga rada.

Prema tome, iz prikupljene građe izdvojeni su leksemi koji su vezani za osnovne dijelove kuće. Oni leksemi u kojima se očituje hrvatsko-talijanski jezični doticaj, označeni su kružićem. Tumačenje natuknica izrađeno je po uzoru na pojedine rječnike.⁸ Svaka natuknica nosi rječničku definiciju te potvrdu dobivenu na terenu.

Cilj ove radnje jest da se na temelju svih podataka do kojih se došlo terenskim istraživanjem, prikažu leksemi vezani za terminologiju kuće u središnjem dijelu poluotoka Pelješca,⁹ odnosno u mjestima Kuni, Pijavičinu i Potomju, uz navođenje i utvrđivanje romanskih elemenata u tim trima govorima.

Svaka unesena natuknica akcentuirana je s gramatičkim opisom. Osim na natuknici, naglasak je označen i na svim gramatičkim oblicima koji se navode uz natuknicu te primjerima govora. Riječi koje nemaju standardnu varijantu, opisno su opisane.

Pojedine natuknice ne stoje samostalno, već se uz njih nalaze i njihovi varijantni oblici (u zgradama).

Pisanju ovoga rada prionule smo s velikim zadovoljstvom, iskreno se nadajući da ćemo jednom uspjeti srediti sav taj jezični materijal i na taj način pridonijeti očuvanju jednoga govora.

6. Peliška kuća¹⁰

Na poluotoku Pelješcu očuvane su stare kuće koje su građene još za vrijeme Dubrovačke Republike.¹¹ Bile su to kamene kuće naslonjene jedna uz drugu ispred kojih je obično bila *kōrta*. Uz kuće su stajali *pižūli*, na kojima se ljeti sjedilo.

U prizemlju kuće nalazila se *kōnoba*. Obično je bila bez prozora, a ako ga je i imala, onda je to bio vrlo malen prozor tzv. *fūnistrīn*. Iznad *kōnobē*, na katu, *pōdu*, se spavalo. Neke su kuće imale iz *kōnobē skāle* koje su vodile *ná pod*, dok se kod drugih kuća vanjskim *skālama*, preko *sulāra* dolazilo *ná pod*. Ako bi se *pōd* pregradio, dobile bi se *kāmare*, koje su mogle biti s *fūnistrōn* i bez nje. *Kāmare* bez *fūnistrē* nazivale su se *slipice*. S *pōda* se penjalo u *šūfit*, i to ili drvenim *skālama* ili *skālicōn*. Ako se išlo *skālama*, u *šūfit* se ulazilo kroz *vrāta od šūfita*, a ako se penjalo *skālicōn*, u *šūfit* se ulazilo kroz *bukāporat*.

⁸ Vidi o tome u bibliografiji.

⁹ Građa do koje smo došle bila je obilna pa smo se ovdje odlučile iznijeti samo mali dio toga jezičnoga materijala vezanog za terminologiju kuće i pokućstva u Župi na poluotoku Pelješcu.

¹⁰ O naglasnom sustavu navedenih mjesta u radu neće biti govora. Naime, M. Tomelić Ćurlin o tome je pisala u svome radu *Nazivi za vinogradarstvo u središnjem dijelu poluotoka Pelješca* (u tisku) te u svojoj doktorskoj disertaciji *Fonologija i morfologija govora središnjeg područja poluotoka Pelješca* (u pripremi).

¹¹ Dubrovačka je Republika vladala poluotokom punih pet i pol stoljeća od 1333. do 1808. (Foretić, 1976 : 88).

S vanjske strane kuće ispod *fūnistārā* vire *zūbovi*. Na njih se stavljala *rīsta* i tu bi se prostrle i sušile smokve. Poviše *fūnistrē* su kamene *ūši* koje imaju *šūrte* kroz koje se provuče *porkāta* i tu bi visile *žūke* smokava. Tu se gore ponekad vješala i sušila odjeća.

Uz kuću ili blizu nje nalazio se *zōganj/zōgan*. To je bila kamena kućica s krovom nagnutim *na jēdu vōdu*. Imao je jedan *funistrīn* te *nīše* u kojima je stajala *sviāca* i *pjāti*. Umjesto stropa bile su crne grede na kojima je visjelo suho meso. Poviše greda nalazila se *kūpīrta*. U *zōgnju* se nalazio *pōpret* iznad kojega je mogla, a i nije morala biti drvena *māpa* koja je kupila dim s ognjišta koji bi kroz *fumār* izlazio vanka. Iznad *pōpreta* visila je *kōmoštra* s loncem ili *trepīja* na kojem bi žene kuhale *kāfu*.

Ū zognju/zōgnu je bila i *trpeza* te *blānak*, na kojemu se sjedilo i u čijim se sanducima čuvala hrana. U jednom kutu bila je zidana peć u kojoj se pekao kruh.

Voda koja se skupljala s *kūpīrta* sa dvije ovakve kuće ili s nekoliko njih, slijevala se u zajedničku *gūstrīnu*, odnosno *gūstīrnu*. Odatle se voda *rōminčama/rōminčama* nosila u kuće. Kuća je bila bogata onoliko koliko je imala *gūstrīna*, odnosno *gūstīrna*.

Kōšare su se nalazile *nāpōse*, malo podalje od kuća ispred kojih je bila *jāruga*.

Malo kasnije grade se i *bōjē* kuće. One su okružene zidom i stoje svaka sama za sebe. Imaju više *fūnistārā* na *jēdan ōli nā dvā pōda*.

Dolaskom iz vanka prolazi se kroz vrata koja vode u *kōrtu*. Obično *kōrta* ima zasađenu visoku lozu oko kuće koja čini *ōdrīnu* ili je zasađeno neko drvo: oleandar, planika ili ruža. Neke kuće imaju uz *kōrtu* *žardīne* pune *cvīca*. Ispred kuće popločano je *prīkuće* ispod kojega je *gūstrīna*, odnosno *gūstīrna*. Kroz *pucō* se *rōminčōn/rōminčōn* *hīčala* voda. S *prīkuća* se ulazi u *kuću*.

Kada se uđe u kuću, *pjantērēno* je *koridūr*. Sa svake strane *koridūra* nalaze se jedna ili dvoja vrata. Na mjestu gdje je prije bila konoba, sada je došao *zōganj/zōgan*, *tīneo*, odnosno *tīnejo* i *dēspēnza*. Ispod *skāla* je *kamarīn* gdje su stari ljudi držali cipele i neke manje stvari. *Stārī zōganj/zōgan* postaje *komīn*. Kasnije je izgrađena *bānja/bāna*.

Nekad se u prizemlju kuće nalazila *kōnoba*, ali otkada su se napravili *strānji* (*strāni*), *kōnobi* više nema mjesta u kući.

Prvu *kāmaru* čini *zōganj/zōgan* sa *špāheron* i *šūmaricōn*. Ispod *fūnistrē* je *pīlo* od *mājolikē*. Uza zid stoji *krēdēnca*, a u kutu *kantunāl*. U sredini *zōgnja/zōgna* je *trpeza* sa *stōcima*. Na zidu visi *kvādar* koji prikazuje Gospodinovu večeru.

Druga *kāmara* je *tīneo*, odnosno *tīnejo* s *fīnōn mōbijōn*. U *tīnelu* je *sōfa*, *ōtoman* ili *kanāpa* te *trpeza* koja je prekrivena *tapićen*, a na njemu je *rēkamanī miljēv*. Poviše *trpezē* je *lānpa*. Tu je još i *mākinja*, odnosno *mākina* i *krēdēnca* s *caklārījōn* koja se rijetko upotrebljavala. Na podu je *tapīć*, na *fūnistrama* *kōltrine*, u *kvādrima* slike predaka.

S druge strane *koridūra* su *bānja/bāna* i *dēspēnza*.

Iz *koridūra* stepenice vode *nā pod* u *sālu* gdje bi se prije znale raditi *fēste*. Iz *sāle* se ulazi u *kāmara* u kojima se spava. Svaka *kāmara* ima *fūnistru*. Tu su *pōsteje*, i to obično *od pērsonē ūpo, ōli dūpli, ōli o jednōga*.

Na *pōsteji* je *šūsta*, *strāmac*, *kušīn* s *nāvlakōn*, *lincūn*, a zimi *krpatūr*, *dēka* i *sūkanac*, a povije svega dolazi *kūvērta*. Iznad *pōstejē* visi *kvādar* sa slikom sveca.

U *kāmari* je još *ormarūn* ili *burō*, *bavūjo*, odnosno *bavūo* u kojemu su žene držale svoju *dōtu* i *bjankārīju*, zatim *komončīn/komončīn* te *lavamān* na kojemu stoji *bačījo/bačījo* i *bokār*.

Onda se iz *sāle skālama* ide na *gōrnjī/gōrnī pōd* gdje su se čuvale stvari koje se nisu upotrebljavale i gdje se sušilo grožđe. Nekad je tu bila *kāmara* u kojoj su spavale slugе.

Uz kuću je i *strānj/strān*, u kojemu se drži vino i sudovi za vino. Tako se *kōnoba* koja je nekad bila u kući, preselila u *strānj*, odnosno *strān*. Uz njega ili dio njega je *strānjić/strānić*, gdje se drži alat za rad u *bāštini*.

U novije doba uz kuće stoje i garaže.

Popis kratica

f – ženski rod

KU – primjer kunovskoga govora

m – muški rod

n – srednji rod

PI – primjer pijavskoga govora

pl. tant. – pluralia tantum

PO – primjer potomskoga govora

Bibliografske kratice

Bo – Giuseppe Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Firenze, Giunti, 1993.

Mi – Luigi Miotto, *Vocabolario del dialetto veneto-dalmata*, Trieste, Edizione Lint, 1984.

Sk – Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV, JAZU, Zagreb, 1971. – 1974.

Vi – Vojmir Vinja, *Jadranske etimologije: jadranske dopune Skokovu Etimologijskom rječniku*, I-III, HAZU, Školska knjiga, Zagreb, 1998 – 2004.

7. Rječnička građa¹²

7.1. Peliška kuća i prostor oko nje

- **ārla**, -ē f – kamena gredica u kojoj se sadi cvijeće

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *ārla*: od lat. deminutiva na *-ulus/-ola*: *areōla* > tal. *aiuola* (Sk I/61); Vinja bilježi natuknicu *ārla* u značenju 'lijeha', 'gredica' (Vi I/24);

"... U *ārlu* ću posádi *žutějke*¹³ ..." (PI)

- **balātūra**, -ē f – vrsta balkona na koji se dolazi stepenicama

Dalmatski leksički ostatak: *baladōr* (Bo 57; Mi 15); Skok bilježi *bālati*: *balatūra* (Sk I/99-100); Vinja pod natuknicom *baladūr* bilježi *balatūra* te napominje da su likovi s

¹² Prije navođenja same rječničke građe potrebno je spomenuti nekoliko jezičnih značajki svojstvenih pojedinim govorima. Prva se jezična značajka odnosi na pitanje afrikata u govoru Potomja. Naime, stanovnici Potomja u svom govoru nemaju afrikatu /č/, već je oni dosljedno zamjenjuju s /ć/. Osim toga, u potomskom govoru kod starijeg stanovništva zapaža se poseban tip depalatalizacije, tj. pojava prijelaza /ñ/ > /n/ (koja nije uvijek ni u svim primjerima dosljedna). Stoga se, kada se u navođenju rječničke građe nađu dva oblika, prva natuknica odnosi na kunovski i pijavski govor, a druga na potomski govor.

¹³ *žutějak* – vrsta cvijeća.

bezvučnim *t* ostatak iz dalmatskoga, a oni s *d* preuzeti su iz venecijanskoga (tršćanskoga) (Vi I/35);

“...*Ne nàginji se, da ne pádēš prìko balàtūrē...*” (KU)

- **bànja/bàna**,¹⁴ ē f – 1. kupatilo; 2. kada

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *bagno* (Bo 56); Skok bilježi *bānj* < tal. *bagno* (Sk I/108);

“...*Póji ù banju i donési òni saplūn...*” (PI)

- **baškadūr**, baškadúra m – gvozdena alka na vratima

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): Skok bilježi *bātiti*: *batédūr* (Sk I/122); Vinja bilježi natuknicu *batadur* u značenju ‘kucalo na vratima’ (Vi I/48) te je povezuje s izvedenicom *battuere* u značenju ‘tući’ (Vi I/48);

“...*Tō ti je òno štō se túcē po vrátima ùmisto kúcat...*” (PO)

- **bāština**, -ē f – zemlja, posjed

“...*Svā mójā bāština je ù poju...*” (PO)

“...*Ādēn ù baštinu òbrizat lōze...*” (PI)

- **belvedēr**, -a m – izdignut prozor na krovu; **òltāna**

Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *belvedēr*: talijanska složenica *belvedere* > lat. *bellum* + *videre* (Sk I/137); Vinja pod natuknicom *Miral* donosi se oblik *belvedēr* u značenju ‘pogled’ koje nastaje iz *bel* + *veder* (Vi II/193);

“...*Póji otvóri belvedēr...*” (PI)

- **bōta**,¹⁵ -ē f – 1. armiranobetonska ploča; 2. terasa

Dalmatski leksički ostatak: *bota* (Bo 94); Skok bilježi *vōlat*: deminutiv *bōltica* > *bōta*; *v* > *b* (Sk III/613); Vinja pod natuknicom *bōta* kaže da je riječ modificirana prema novijem *vōlta* (Vi I/61);

“...*Nalīvāmo bōtu...*” (KU)

“...*Prīja se bālalo nà bōti...*” (PO)

- **bukāporat**, bukapōrta m – kvadratni otvor na stropu kroz koji se ulazilo u potkrovlje

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *bocaporta* (Bo 85); Skok bilježi *buka*: tal. *boccaporto*, *boccaporta* (Sk I/231); Vinja pod natuknicom *bokapōrta* spominje i *bukāporat* te navodi jedno od značenja ‘otvor s vratima ili poklopcem’ (Vi I/59);

“...*Otvóri mi bukāporat da iznēsen pātate¹⁶ nà gōrnji pōd¹⁷...*” (PI)

- **cáklo**, -a n – staklo; **sklò**

“...*Promíni cákla na fùnistri¹⁸...*” (KU)

¹⁴ Izgrađena je tek u novije vrijeme.

¹⁵ Izgrađena je tek u novije vrijeme.

¹⁶ *pātata* – krumpir.

¹⁷ Vidi ispod.

¹⁸ Isto.

- **děspěnzā, -ē** f – ostava

Posuđenica iz mletačkoga: *dispensa* (Bo 241); Skok bilježi *pěnsati*: s lat. prefiksom *dis-* > tal. (mlet.) *des-* (Sk II/637);

“...U *děspěnzī* bi držali *mřsen*,¹⁹ *kāmenice* od uja, *bědre*,²⁰ *tō* je *tāmo* dī *nēma* *fūnistrē*,²¹ *mōrō* je bī *mrāk*...” (PO)

- **dvōr**, dvóra m – prostor ispred kuće ograđen manjom ogradom

“...Izāji nā *dvōr*...” (PO)

- **fācāda, -ē** f – pročelje kuće

Posuđenica iz mletačkoga: *fazzada* (Bo 264); Vinja bilježi natuknicu *facāda* koja nastaje iz mletačkoga *fazzāda* (Vi I/145);

“...Mī ćemo *pitūra* *fācādu*...” (KU)

- **fūnistrā, -ē** f – prozor

Dalmatski leksički ostatak: *fenestra* (Bo 265); Skok bilježi *fonestra*: *pōnistrā* < od lat. *fenestra*, krčkoromanski *punastra*, *f* > *p* (Sk I/524);

“...Poviri na *fūnistrū* da ti nēšto *pripōvidīn*...” (PI)

- **gōrnji pōd/gōrni pōd**, -ēga pōda m – potkrovlje; **pótakupje, potkùpīrta, šúfit**

“...Odnési ovo *grōžže* nā *gōrnjī* *pōd*...” (PI)

- **grāsta, -ē** f – zemljana posuda u kojoj se sadi cvijeće; **pitār**

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *grāsta*: lat. *gastra* s metatezom suglasnika *r*; u starotalijanskome *anguistara* (Sk I/609);

“...Pāla mi je s *fūnistrē* *grāsta*, *srića* da nije *kómu* nā *glāvu*...” (KU)

- **grīlje**,²² -a pl. tant. f – drvena prozorska krila s pokretnim rebrima; **persijāne**

Posuđenica iz mletačkoga: *griglia* (Bo 317); Skok bilježi *krāta*: riječ je latinskog podrijetla koja je došla preko fran. *grille* > tal. *griglia* > *grilje* (Sk II/182);

“...Otvōri *grīlje* da ti se *kūća* *prozrāčī*...” (PO)

- **gūmno, -a** n – mjesto na kojemu se vrši ili mlati žito

“...Obrāslo je nāše *gūmno*...” (PI)

- **gūrla, ē** f – željezna ili bakrena cijev za odvod vode iz oluka; **kāntula**

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga) ili dalmatski leksički ostatak: *gorna* (Bo 312); Skok bilježi *gūrla*: od tal. deminutiva *gorla*, od *gora* ili mlet. *gorna* (Sk I/635); Vinja pod natuknicom *gurnal* spominje oblik *gūrla* te dovodi taj oblik u vezu s umanjenicom od tal. *gora* (< *gaura*) navodeći da je taj deminutivni oblik samo dalmatski (Vi I/195-196);

“...Ne *tēčē* *vōda* u *gūstīrnu*,²³ *tribalo* bi *oćēpi* *gūrlu*...” (PI)

¹⁹ *mřsen* – suho meso.

²⁰ *bědra* – sušeno svinjsko meso, pršut.

²¹ Vidi ispod.

²² Stavljaju se tek u novije vrijeme.

²³ Vidi ispod.

- **gùstīrna (gùstrīna)**, -ē f – čatrnja
Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *četрна: gùstīrna* < lat. *cisterna* (Sk I/318);
“...Nāša gùstrīna je u hlādu...” (KU)
- **īnfērije**, -a pl. tant. f – željezne rešetke na prozoru
Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *fereta*: od talijanskog *ferretto, ferrum* > *ferro* s prefiksom *in-* (Sk I/511-512);
“...Ājdemo pitūta òve īnfērije jer ih je čāpala rŭžina...” (PI)
- **īntela**, -ē f – staklena vrata kroz koja se ulazi u veliku dvoranu na katu
Posuđenica iz mletačkoga: Skok bilježi *īntela* (Sk I/726);
“...Kroz njīh se hòdilo ù sālu²⁴...” (PO)
- **jāruga**, -ē f – prostor ispred košare; **rŭpa, strŭga**
“...U jārugu smo bācali òno štò bi òstalo od kròvinē²⁵ i onēga štò bi òstalo iza žŭvōga²⁶ u kōšari...” (PO)
- **kāmara**, -ē f – spavaća soba
Posuđenica iz mletačkoga: *cāmara* (Bo 120; Mi 42); Skok bilježi *kāmara* < mlet. *cāmara* (Sk II/24-25);
“...U ovōn kāmari nas je spālo trōje...” (PI)
- **kamarīn**, kamarīna m – ostava ispod skala; **mezān, pòskala**
Posuđenica iz mletačkoga: *camarīn* (Bo 121; Mi 42); Skok bilježi *cāmara* (Sk II/24);
“...Sprēmi òvi krtō²⁷ u kamarīn...” (PO)
- **kāntula**, -ē f – v. **gŭrla**
Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *Kanājt*: talijanski *canna* s zamjenom *nn* > *nt* (Sk II/29);
“...Kòlika je òva kāntula...” (PI)
- **kapŭnjēra/kapŭnēra**, -ē f – kokošinjac; **kokošār**
Posuđenica iz mletačkoga: *caponēra* (Bo 135; Mi 44); Skok bilježi *kāpŭn: kapunēra* < mlet. *caponera* (Sk II/44);
“...Smřklo se pa ājde zatvóri kōkoši u kapŭnjēru...” (KU)
- **kjučānica/kjučānica**, -ē f – ključanica
“...Stāvi klŭc u kjučānicu...” (PO)
- **klēh**, -a m – pod
“...Ne sīdi nā klehu...” (PO)

²⁴ Isto.

²⁵ *kròvina* – osušeni šaš.

²⁶ *žŭvo* – domaće životinje.

²⁷ *krtō* – pletena košara od pruća.

• **kokošâr**, kokošâra m – v. **kapùnjêra/kapùnera**

“...Èno je u kokošâr ùšō mš, nēmō da izide jája...” (PI)

• **kòlona**, -ē f – kameni stup

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *colòna* (Bo 180); Skok bilježi *kolona* < tal. *colónna* < lat. *columna* (Sk II/128); Vinja pod natuknicom *klònda* donosi oblik *kolona* (Vi II/86-87);

“...Miči se, nàcikla je kòlona...” (KU)

• **komîn**, komína m – 1. prostorija u kojoj se sušilo meso; 2. ognjište; **stârî zòganj/zògan**

Dalmatski leksički ostatak: nalazi se i u mletačkome i talijanskome: *camìn* (Bo 122); Skok bilježi *kòmîn* < lat. *caminus* (Sk II/133);

“...Tû bi ti mîprîja sùšili mēso...” (PI)

• **konâl**, konála m – kameni oluk za odvod vode

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *canal* (Bo 126); Skok bilježi *kànâl*: od tal. *canale* > *konal*; *a* > *o* (Sk II/30);

“...Ōčisti konále prîje kîše...” (KU)

• **konàlica**, -ē f – vrsta crijepa

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *canal* (Bo 126); Skok bilježi *kànâl*: od tal. *canale* > *konalica*; *a* > *o* (Sk II/30);

“...Pòpucale su nan konàlice na kùp̄rti²⁸...” (KU)

• **kònoba**, -ē f – prostor gdje se drži vino

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *kòbača*: *konoba* (posuđenica iz latinskoga) < *canava* (Sk II/117);

“...Póji ù konobu i donési jédnu damižānu vína ...” (PI)

• **koridûr**, koridúra m – hodnik u kući

Posuđenica iz mletačkoga: *coridòr* (Bo 198); Skok bilježi *koridor*: od mlet. *coridór* (Sk II/153-154);

“...Koridûr ti nēma fūnistrē...” (PI)

• **kôrta**, -ē f – vanjski dugačak hodnik ograđen zidom

Dalmatski leksički ostatak: *sponza* (Bo 695); Skok bilježi *spòndza*: *spondea* (Sk III/313);

“...A u kôrti svēpùno cvīča...” (PI)

• **kôšara**, -ē f – štala

“...Īdēn u kôšaru dāt žřvon...” (KU)

• **krākūn**, krakúna m – veliki zasun

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *kráčūn*: grč-rom. *carassaun* izvedenica je od lat. *characium* (Sk II/175); Vinja pod natuknicom *kòrūn* bilježi oblik *krakun* (Vi II/101);

²⁸ Vidi ispod.

“...*Dánu potégni tî kràkûn na vrátima da nîko nè možē ûć ù kuću...*” (KU)

- **kûmarica**, -ē f – v. **komîn** br. 1.

“...*Ôbisili smo pŕšute u kûmarici...*” (PI)

- **kûpa**, -ē f – crijep

Dalmatski leksički ostatak: *copo* (Bo 196); Skok bilježi *kûpa* te dalje navodi da može biti posuđenica iz balkanskog latiniteta jer je ženskoga roda za razliku od mlet. *copo* (Sk II/237); Vinja pod natuknicom *lopûka* objašnjava oblik *kupa* baveći se pitanjem gramatičkoga roda i prijelazom te riječi iz muškoga roda u ženski (Vi II/144);

“...*Sînoć je pûhalo pa je vâjalo vîdi je li koja kûpa pâla...*” (PO)

- **kûpîrta**, -ē f – krov

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *kûpijerta*: od lat. *coopertus*, od *cooperire* (prefiks *co-* i *operire*) (Sk II/238); Vinja pod natuknicom *kuvîrta* donosi oblik *kupîrta* (Vi II/121);

“...*Ájme mēni, pâla nan je kûpîrta...*” (KU)

- **lântâna**, -ē f – otvor na krovu

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *altâna* (Bo 29); Skok bilježi *lânta*: lat. *antenna* > tal. *l' antenna* (Sk II/268); Vinja pod natuknicom *lantôna* donosi oblik *lântâna* navodeći da je taj oblik nastao metatezom od ven. *altana* što je izvedenica iz *alto* u značenju ‘visok’ (Vi II/130);

“...*U nâs su ti dvâ, jêdan s cáklon, a drûgi bêt njega...*” (PO)

- **lâstavica**, -ē f – dio vanjskog zida u obliku trokuta na kojemu leži krov

“...*Fûnistru na lâstavici trîbâ promîni...*” (PI)

- **matûn**, matûna m – opeka

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *matôn* (Bo 405); Skok bilježi *môtûn*: tal. izvedenica na augmentativni sufiks *-one*: *mattone* (Sk II/461); Vinja pod natuknicom *matarêla* objašnjava oblik *matun/matûn* koje dovodi u vezu s mlet. *matôn*. (Vi/185-186);

“...*Tîsni dvâ matuna po tô da stojî...*” (KU)

- **mezân**, mezâna m – v. **kamarîn**

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *mezân* (Bo 415); Skok bilježi *mislučajnica*: tal. *mezzano* (Sk II/432);

“...*Lârdo²⁹ ti je u mezânu...*” (PI)

- **mîr**, -a m – zid

“...*Obili ću mire u bilo...*” (PI)

- **òbôr**, -a m – štala za svinje

“...*U òboru su nan stâla dvâ prâca...*” (PO)

- **òdrina**, -ē f – visoka loza oko kuće koja se sadi da napravi hlad

“...*Pròpala nan je cîlâ òdrina...*” (PO)

²⁹ *lârdo* – slanina.

- **òltāna**, -ē f - v. **belvedêr**

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *altāna* (Bo 29); Skok bilježi *oltāna*: od tal. *altana* (Sk II/554);

“...*Na òltāni nan vāja promīni sklö...*” (PI)

- **pasamān**, *pasamána* m – rukohvat uz stepenice

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *passaman* (Bo 478); Skok bilježi *pās: pasàman* < tal. *passamano* < tal. *passare* + *mano* (Sk II/610-611);

“...*Óvo je stārī pasamān, vāja će ga promīni...*” (KU)

- **persijāne**, -a pl. tant. f – v. **grīlje**

Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi da je riječ o talijanskom francuzizmu *persijāna*: tal. *persijana* (Sk II/642-643);

“...*Ūvik si ĩza persijāna...*” (PO)

- **pitār**, *pitāra* m – v. **grāsta**

Posuđenica iz mletačkoga: *piter* (Bo 514; Mi 156); Skok govori da je riječ o dalmatsko-romanskom leksičkom ostatku te bilježi *pitār* < mlet. *piter, pitaro* (Sk II/666); Vinja pod natuknicom *pitār* iznosi varijante toga oblika u različitim krajevima te naglašava da se ipak tu ne radi o dalmatskom leksičkom ostatku (Vi III/45-46);

“...*Osūšilo ti se cvīće u pitāru...*” (PI)

- **pižújo (pižúo)**, -la m – vanjski kameni prag na kojemu se sjedi

Dalmatski leksički ostatak: *pozār, poziòl, pozòl* (Bo 530); Skok bilježi *požòv*: od lat. deminutiva na *-olus, podiolum* > mlet. *pozol*, od *podium* (Sk III/20); Vinja pod natuknicom *fižul* spominje oblik *pižuo* u značenju ‘kamenio sjedište pred kućom’ ne slažući se sa Skokovom etimologijom. Vinjina etimologija slijedi grčku formu, a ne latinsku (Vi I/151-151);

- **plīma**, -ē f – metalni dio o koji se vrata vješaju

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *plīma* (Sk II/683-684);

“...*Kòvane, žèležnē plīme na ćému su vrāta stāla ...*” (PO)

- **pòd**, *póda* m – kat u kući

“...*Póji ná pod...*” (PI)

- **pópret**, *pòpreta* m – v. **kòmīn br. 2**

“...*Báci bijicu³⁰ na pópret da se ne ugāsi òganj...*” (PI)

- **pòprikuće**, -a n – prostor ispred kuće; **prīkuće**

“...*Ōčisti pòprikuće da se mõžū dica igrat...*” (PO)

- **pòskala**, -ē f – v. **kamarīn**

“...*Pòskalōn ti je ũje...*” (PO)

- **pótkupje**, -a n – v. **gòrnji pòd/gòrni pòd**

³⁰ *bijica* – mala cjepanica.

“...*Snési pàtate u pótakupje...*” (KU)

• **potkùpírta**, -ē f – v. **gõrnji pòd/gõrni pòd**

Dalmatski leksički ostatak: Skok bilježi *kùpijerta*: od lat. *coopertus*, od *cooperire* (prefiks *co-* i *operire*) (Sk II/238);

“...*Ájme mēni, štó je gõri pod potkùpírtõn vrúce...*” (KU)

• **pòvršnica**, -ē f – crijep na vrhu krova

“...*Nòčas je púhalo, òdnilo je pòvršnice s kùpírte...*” (PO)

• **pozàkuće**, -a n – prostor iza kuće; **zàkuće**

“...*Nèmò báca svášta pozàkuću jer je grúbo vřdit...*” (PO)

• **pràg**, -a m – **1.** kamena stepenica na ulaznim vratima; **2.** kamen oko vrata i prozora

“...*Na prágu òd kućē san pála i slòmila nõgu...*” (KU)

• **přikuće**, -a n – v. **pòpřikuće**

“...*Pométi přikuće òli nè vidřš da je pùno lřšća...*” (PI)

• **pucò**, pucála m – otvor na čatrnji kroz koji se izvlači voda

Potječe iz talijanskoga: Skok bilježi *puč*: s lat. sufiksom *-alis*, poimeničen u srednjemu rodu *puteale*, *puteal* > tal. *pozzele* (Sk III/65-66); Vinja pod natuknicom *bocal/bucal* donosi oblik *pucò* navodeći da se prijelaz *p > b* primjećuje u mjestima koja su udaljena od nekoga dvojezičnoga grada (Vi I/58);

“...*Dòbro zatvóri tř pucò da ne upáde štò u gùstřrnu...*” (PO)

• **raštelàda**, -ē f – drvena ograda na stepeništu; **raštijo**

Potječe iz talijanskoga: Skok bilježi *raštel*: na tal. *-ata* > mlet. *-ada*; od tal. *rastello* (Sk III/112);

“...*Útjanu ròbu stãvi přiko raštèlãdē ...*” (KU)

• **raštijo**, -la m – v. **raštelàda**

Potječe iz talijanskoga: Skok bilježi *raštel*: na tal. *-ata* > mlet. *-ada*; od tal. *rastello* (Sk III/112);

“...*Ràsklimõ se raštijo, vãja će ga promìni...*” (PI)

• **rùpa**, -ē f – v. **jàruga**

“...*Svř lòzinu báci ù rupu...*” (PO)

• **sàla**,³¹ -ē f – dvorana, široka prostorija na katu iz koje se ulazilo u sve sobe

Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *sàla*: od talijanskoga *sala*, *salotto* (Sk III/192);

“...*Kã bi přija břjo př; u sãli bi se bàlalo...*” (KU)

• **sàloća**, -ē f – veliko predsoblje

Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *sàla*: od talijanskoga *sala*, *salotto* s dalmatoromanskim sufiksom *-ucea* > *-oća* (Sk III/192);

³¹ Riječ *sàla* označava i dvoranu za ples u selu.

“...Nāša sàloća je su dvī fūnistrē...” (PI)

- **skāle**, -a pl. tant. f – drvene stepenice

Dalmatski leksički ostatak: nalazi se i u talijanskome (mletačkome): *scala* (Bo 614); Skok bilježi *skāle*: od lat. *scala* > tal. *scala* (Sk III/254-255);

“...Polāko prīko skālā da se ne ūbijēš...” (PO)

- **skālica**, -ē f – ljestve

Dalmatski leksički ostatak: nalazi se i u talijanskome (mletačkome): *scala* (Bo 614); Skok bilježi *skāle*: deminutiv na -*ica*; od lat. *scala* > tal. *scala* (Sk III/254-255);

“...Strāvi skālicu za se popē nā gōrnjī pōd...” (KU)

- **skalīn**, skalīna m – kamena stepenica

Dalmatski leksički ostatak: *skāle*: Skok bilježi i tal. deminutivni sufiks -*ino* (Sk III/254-255);

- **sklō**, -a n – v. **čáklo**

“...Pūklo sklō na fūnistri...” (PO)

- **slipica**, -ē f – soba bez prozora

“...U ovōn slipici su se svī rōdili od Surjāna...” (PI)

- **stārī zōganj/stārī zōgan**, -ōga -nja/-na m – v. **komīn**

“...Svē štō ti trībā ti stojī u stārōmu zōgnju...” (KU)

- **strānj/strān**, -a m – velika konoba koja se nalazi u zasebnoj kući

“...U strānu su nan tīsak i mēčilica...” (PO)

- **strānjīć/strānić**, -a m – prostorija u kojoj se drži sav potreban alat za rad u polju

“...Ūzmi òno iz strānića...” (PO)

- **strūga**, -ē f – v. **jāruga**

“...Iskrēni tō ū strugu...” (PI)

- **sulār**, sulāra m – terasa ispred ulaznih vrata na koju se dolazilo vanjskim stepenicama

“...Na sulāru bi prīja pòkojnī dīde sīdijo...” (KU)

- **škūre**, -a pl. tant. f – drveni kapci na prozoru

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *scuro* (Bo 638); Skok bilježi: *skūr*: *scuro* od lat. *obscurus* > tal. *oscuro* (Sk III/274); Vinja pod natuknicom *škūreta* donosi oblik *škūre* objašnjavajući da riječ nastaje od *scuro* (< *obscurus*) (Vi III/226-227);

“...Ōna je hūndurica³² ūvik vīrī iza škūra...” (PO)

- **šténac**, -ca m – mali zasun

“...Pūkō je šténac, vrāta ne mōgū zatvōri...” (PI)

- **šūfit**, šūfita m – v. **gōrnji pōd/gōrni pōd**

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *sofita* (Bo 670); *sufito* (Mi 204); Skok bilježi *sūfit*: *šufit* < tal. *soffitta* (Sk III/357);

³² *hūndurica* – radoznala žena.

“...*Na šùfitu nêma cêga nêma...*” (PO)

- **tàraca**, -ē f – terasa

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *terazza* (Bo 744); Skok bilježi *tarac*: *taraca* < mlet. *terazo*, tal. *terrazzo* (Sk III/443);

“...*Mi sūšīmo rōbu na tàraci...*” (KU)

- **tinejo** (**tineo**), -la m – primaća soba

Posuđenica iz mletačkoga: *tinèlo* (Bo 749); Skok bilježi *tinac*: *tinēl* < mlet. *tinèlo* (Sk III/471);

“...*Kā dōju, uvēdi ih u tinejo...*” (KU)

- **telâr**, telára m – drveni okvir od prozora i vrata

Posuđenica iz mletačkoga (talijanskoga): *teler* (Bo 740-741); Skok bilježi *tela*: tal. < lat. *tēla*; na -arium > -ar (Sk III/454-455);

“...*Kā pērēš cāklo, opéri i teláre...*” (KU)

• **ùho**, -a n – okruglo kameno ispupčenje s rupom u sredini koje se nalazilo iznad prozora

“...*Na pòrkati*³³ *bi se višale žūke, a nêko je gōri višō ì robu...*” (KU)

- **vòlat**, vòlta m – kameni luk ili okrugli svod

“...*Stârē gùstrīne su se grádile nà volat...*” (PO)

- **vřto**, -la m – vrt u kojemu se sadilo voće i povrće

“...*Vřto nan je zapūšten; tráva do kòlīnā...*” (PI)

- **zàkuće**, -a n – v. **pozàkuće**

“...*Zàkuće je nāše, rádi, sádi štō te vōja...*” (KU)

- **záhod**, -a m – 1. posebna kućica u kojoj se vršila nužda; 2. WC školjka

“...*Kō ti višē ìmā vānka záhod...*” (KU)

- **zàlihā kāmara**, -ē -ē f – gostinjska soba

“...*Kā dōju dica, ārma cemo zàlihū kāmāru...*” (PO)

- **zōganj/zōgan**, -nja/-na m – kuhinja

“...*Kúpili smo nōvū trpezu za ù zoganj...*” (PI)

- **zūb**, -a m – kameno ispupčenje ispod prozora

“...*Na òve zūbove stāvjā se rīsta*³⁴ *i tū bi se sūšile smōkve na òvemu...*” (KU)

- **žardīn**, žardína m – vrt u sklopu kuće

Posuđenica iz talijanskoga: Skok bilježi *čardin*: od talijanskog francuzizma *giardino* (Sk I/296);

“...*Pògledāj nāš žardīn, pūn je cvīca...*” (PI)

³³ *pòrkata* – komad štapa.

³⁴ *rīsta* – sušilo pleteno od trstike.

8. Zaključak

Kao što se iz građe može vidjeti, poluotok je Pelješac vrlo zahvalno područje istraživanja. Navodeći lekseme vezane za terminologiju kuće u središnjem dijelu poluotoka (preciznije u mjestima Kuni, Pijavičinu i Potomju), iznosi se i opsežniji popis romanizama. Rad je značajan i kao potvrda zabilježenih dalmatskih leksičkih ostataka.

Prema tome, popis bi talijanizama i mletacizama bio sljedeći:

<i>bãnja/bãna</i>	<i>kapùnjēra/kapùnēra</i>	<i>pitâr</i>
<i>baškadûr</i>	<i>kântula</i>	<i>pucô</i>
<i>belvedēr</i>	<i>kòlona</i>	<i>raštèlāda</i>
<i>bukàporat</i>	<i>konāl</i>	<i>ràštijo</i>
<i>dèspēnza</i>	<i>konàlica</i>	<i>sāla</i>
<i>fàcāda</i>	<i>koridûr</i>	<i>sàloća</i>
<i>grīlje</i>	<i>làntāna</i>	<i>škûre</i>
<i>gûrla</i>	<i>matûn</i>	<i>šúfit</i>
<i>ìnfērije</i>	<i>mezân</i>	<i>tāraca</i>
<i>ìntela</i>	<i>òltāna</i>	<i>telâr</i>
<i>kāmara</i>	<i>pasamân</i>	<i>tìnejo (tìneo)</i>
<i>kamarîn</i>	<i>persìjāne</i>	<i>žardîn</i>

Navodi se i popis dalmatskih relikata:

<i>ârla</i>	<i>komîn</i>	<i>pižújo (pižúo)</i>
<i>balâtûra</i>	<i>kònoba</i>	<i>plîma</i>
<i>bôta</i>	<i>kôrta</i>	<i>potkùpîrta</i>
<i>fùnistra</i>	<i>kràkûn</i>	<i>skāle</i>
<i>grāsta</i>	<i>kûpa</i>	<i>skālica</i>
<i>gùstîrna (gùstrîna)</i>	<i>kùpîrta</i>	<i>skalîn</i>

Navedeni rad pokazuje kako proučavanje jezičnih prilika poprima interdisciplinarno značenje te postaje relevantno za povijest, povijesnu demografiju, arheologiju, etnografiju. Rad daje poseban prinos osvjetljavanju jednoga dijela hrvatske jezične povijesti te kao takav obogaćuje našu spoznaju.

LITERATURA:

1. Anić, V. (2000). *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.
2. Bjelovučić, N. Z. (1921). *Povijest poluotoka Rata (Pelješca) sa dijelovima povijesti Zahumlja i Dubrovačke republike*. Split: Leonova tiskara.
3. Foretić, V. (1976). Kada je i kako Stonski Rat došao pod vlast Dubrovnika. U S. Vekarić (ur.). *Pelješki zbornik*, 1 (81-92). Poljoprivredna zadruga i vinarija Dingač – Potomje.
4. Gačić, J. (1979). Romanski elementi u splitskom čakavskom govoru. *Čakavska rič*, 1, 3-54; 2, 107-155.
5. Garersdorfer, V. (1979). Romanizmi u dubrovačkom govoru. *Zadarska revija*, 28, 1, 1-19.
6. Gluhak, A. (1993). *Hrvatski etimološki rječnik*. Zagreb.
7. Lisac, J. (2003a). *Hrvatska dijalektologija 1. Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
8. Lisac, J. (2003b). Leksički, sintaktički i drugi utjecaji u hrvatskim dijalektima. U M. Moguš (ur.). *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 11 (str. 29-37). Zagreb: HAZU.
9. Matković, N. (1995). *Romanizmi u središnjem dijelu poluotoka Pelješca*. Magistarski rad. Dubrovnik.
10. Muljačić, Ž. (1999). Dalmatski. *Fluminensia*, 11, 1-2, 1-30.
11. Nigojević, M. (2005). Romanski elementi u splitskom humorističkom časopisu "Berekin". Magistarski rad. Zagreb.
12. Šimunković, Lj. i Kezić, M. (2004). *Glosar kuhinjske i kulinarske terminologije romanskog podrijetla u splitskome dijalektu*. Split: Dante Alighieri.
13. Vekarić, S. (1976). Pomorci pelješke Župe i janjinskog područja u plovidbi izvan Jadrana u drugoj polovici 18. stoljeća. U S. Vekarić (ur.). *Pelješki zbornik*, 1 (str. 357-424). Poljoprivredna zadruga i vinarija Dingač – Potomje.
14. Vuković, G. (1977). *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*. Novi Sad: Savjetovanje.
15. Vulić, M. (2002). Važnost proučavanja dalmatskog. *Čakavska rič*, 30, 1-2, 443-459.

INFLUENZE LINGUISTICHE ROMANZE NELLA TERMINOLOGIA DI ABITAZIONE A ŽUPA SULLA PENISOLA DI PELJEŠAC

Riassunto

In questo articolo viene analizzata l'influenza linguistica romanza nella parte centrale della penisola di Pelješac e, più precisamente, l'ambito lessicale di essa. L'analisi eseguita si sofferma anche sugli esempi orali provenienti dai tre paesi: Kuna, Pijavičina e Potomje. L'articolo propone gli esempi dalla sfera lessicale riguardante la terminologia di abitazione sulla penisola di Pelješac.

Parole chiave: *Penisola di Pelješac, dialetto*

ROMANIAN LINGUISTIC INFLUENCE IN HOUSE
TERMINOLOGY IN ŽUPA ON PELJEŠAC PENINSULA

S u m m a r y

Romanian linguistic influence in the central part of Pelješac peninsula in this paper are considered on the grounds of lexical material, but also the spoken examples from three places: Kune, Pijavičina i Potomja. The paper presents lexical material which explains house terminology on Pelješac peninsula.

Key word: *Pelješac peninsula, dialect, lexical riches*

Podaci o autoricama:

Marijana Tomelić-Ćurlin, znanstvena novakinja-asistentica na Filozofskom fakultetu u Splitu, Odsjek za hrvatski jezik i književnost, Radovanova 13, Split, tel. 021/490-280.

Kućna adresa: Šižgoričeva 34, 21 000 Split, mob. 098/666-204.

Nikica Mihaljević, asistentica na Filozofskom fakultetu u Splitu, Odsjek za talijanski jezik i književnost, Radovanova 13, Split, tel. 021/490-280.

Kućna adresa: Katunarićeva 22a, 21 000 Split, mob. 098/370-548.